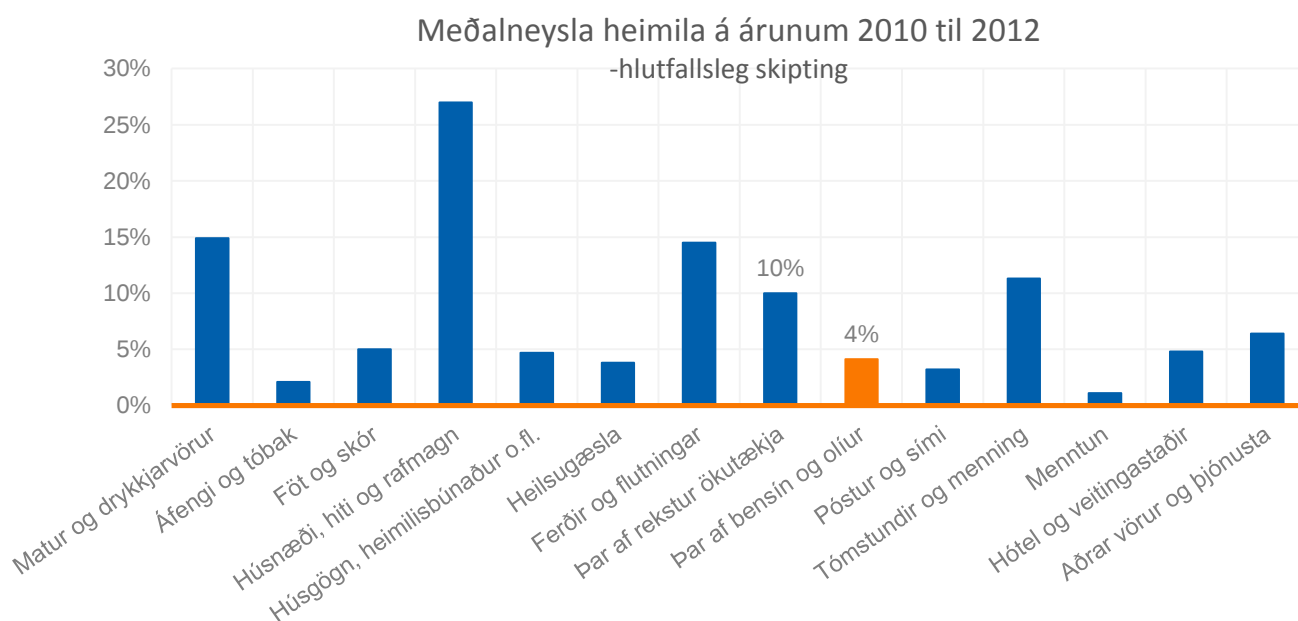

18. desember 2014

Lækkun eldsneytisverðs hefur jákvæð áhrif á kaupmátt heimila

Samkvæmt Hagstofu Íslands er rekstur ökutækja um 10% af neyslu heimila og ef miðað er við samsetningu vísitölu neysluverðs nemur bensín- og olíukostnaður um 4% af neyslukörfunni. Það þýðir að sú 15% lækkun á eldsneytisverði sem hefur raungerst frá því í júlí skilar sér í 0,6% lægra verðlagi en ella. Jafnframt hefur það þau áhrif að svigrúm heimila til neyslu á öðrum vörum eykst og kaupmáttur heimila eykst því einnig um 0,6% umfram það sem ella hefði gerst.

Með nokkurri einföldun má segja að fyrir ráðstöfunartekjur vísitöluheimilisins samsvaraði það rúmlega 0,5% launahækkun eða tæplega hálfs prósentustigs lækkun á tekjuskatti. Hvað þjóðarbúið varðar nemur innflutningur á eldsneyti um 14 til 15% af heildarinnflutningi. Olíuverðslækkunin dregur því úr gjaldeyrisþörf þjóðarbúsins og hefur það jákvæð áhrif á viðskiptajöfnuðinn.

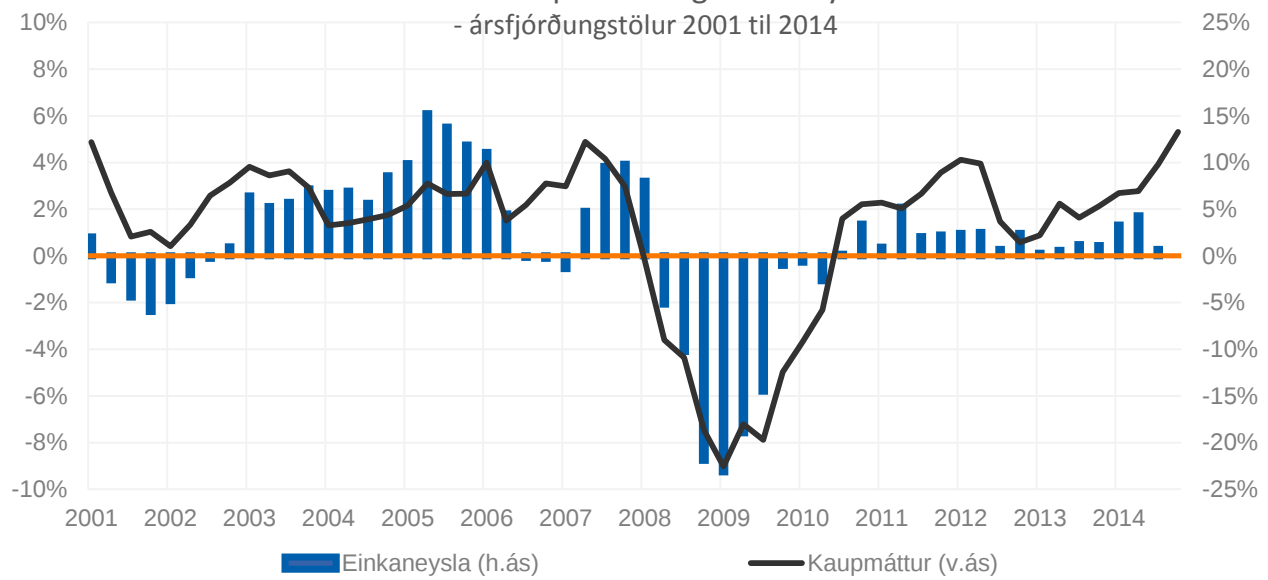
Heimild: Hagstofa Íslands

Mikil kaupmáttaraukning á síðasta ársfjórðungi

Sjá má á myndinni hér að neðan þróun kaupmáttar og einkaneyslu á árunum 2001 til 2014. Þar sést að kaupmáttur hefur aukist verulega undanfarið samhliða lækkandi verðbólgu og sömuleiðis hefur sterkur vöxtur verið í einkaneyslu, ef undanskilin er þriðji ársfjórðungur í ár. Við gerum ráð fyrir að í lok þessa árs muni 12 mánaða kaupmáttaraukning heimila nema 5,5% til 5,9% og skýrist aukningin að hluta til af lækkun eldsneytisverðs undanfarið. Kaupmáttaraukning á ársgrundvelli yrði þá meiri en við höfum séð síðan um mitt ár 2007. Sú litla einkaneysla sem mældist á þriðja ársfjórðungi stingur því nokkuð í stúf. Að minnsta kosti má áætla að aukinn kaupmáttur skili sér að lokum í aukinni einkaneyslu og er því líklegt að sú þróun raungerist á næsta ári.

Áhrif af lækkun olíuverðs á kaupmátt heimila eru því ekki ósvipuð og skattalækkun. Að okkar mati hefur lækkun eldsneytisverðs álíka áhrif á kaupmátt heimilanna og afnám vörugjalda og breyting á virðisaukaskattskerfinu, en gert er ráð fyrir að þær breytingar hafi um 0,3-0,4% áhrif til lækkunar á verðlag. Sú breyting snertir vissulega aðra hluta af neyslukörfu heimila og eru áhrifin því ekki nákvæmlega þau sömu. Engu að síður er lokaniðurstaðan sú sama og felst í auknum kaupmætti heimila.

Þróun kaupmáttar og einkaneyslu - ársfjórðungstölur 2001 til 2014

Heimild: Hagstofa Íslands

Greiningardeild Arion banka

Anna Hrefna Ingimundardóttir
anna.ingimundardottir@arionbanki.is

Elvar Ingi Möller
elvar.moller@arionbanki.is

Hrafn Steinarsson
hrafn.steinarsson@arionbanki.is

Stefán Broddi Guðjónsson
stefan.gudjonsson@arionbanki.is

Forstöðumaður

Regína Bjarnadóttir
regina.bjarnadottir@arionbanki.is
444-6969

[Hér má finna fyrirvara](#)